

Polacy i kwestia polska podczas I wojny światowej

Do mieszkańców Warszawskiego Generał-Gubernatorstwa.

Przejęci niezłomną ufnością w ostateczne zwycięstwo ich broni i życzeniem powodowani, by ziemie polskie przez waleczne ich wojska ciężkimi ofiarami rosyjskiemu panowaniu wydarte do szczęśliwej przywieść przyszłości, Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki, oraz Jego Cesarska i Królewska Mość Cesarz Austrii i Apostolski Król Węgier postanowili z ziem tych utworzyć państwo samodzielne z dziedziczną monarchią i konstytucyjnym ustrojem. Dokładniejsze oznaczenie granic Królestwa Polskiego zastrzega się. Nowe Królestwo znajdzie w łączności z obu sprzymierzonymi mocarstwami rękojmię potrzebną do swobodnego ił swych rozwoju. We własnej armji nadal żyć będą pełne sławy tradycje wojsk polskich dawniejszych czasów i pamięć walecznych polskich towarzyszy broni w wielkiej obecnej wojnie. Jej organizacja, wykształcenie i kierownictwo uregulowane będą we wspólnem porozumieniu.

Próbę Litopisa 1916 r.

Józef Rapacz

Do Narodu Polskiego.

Reżym carski, który w ciągu półtora wieku dławił zarówno naród polski, jak i rosyjski, został obalony wspólnymi siłami proletariatu i wojska.

Zawiadamiając naród polski o tym zwycięstwie wolności nad ogólno-rosyjskim żandarmem, (...**KTO?**...) oświadcza, że demokracja Rosji stoi na stanowisku uznania narodowo-politycznego samookreślenia narodów, i oznajmia, że Polska ma prawo do całkowitej niepodległości pod względem państwowo-międzynarodowym.

Przesyłamy narodowi polskiemu swe braterskie pozdrowienia i życzymy mu powodzenia w oczekującej go walce o wprowadzenie w niepodległej Polsce demokratycznego republikańskiego ustroju.

Polacy!

Wybiła godzina, w której urzeczywistnić się mają ojców i dziadów Waszych nadzieje.

Półtora wieku temu żywe ciało Polski zostało rozszarpane na strzępy, lecz dusza Polski nie zginęła. Polska żyła nadzieją, że czas zmartwychwstania nadejdzie, że przyjdzie chwila braterskiego pojednania z Wielką Rosją.

Wojska rosyjskie niosą Wam błogosławioną wieść zgody.

Niech znikną granice, dzielące Polski naród. Niech się złączy on i stworzy całość pod berłem CESARZA Rosyjskiego.

Pod berłem tem odrodzi się Polska wolna w zachowaniu swej wiary, języka ojczystego i samorządu.

Jednego tylko oczekuje od Was Rosja: równego poszanowania praw ludów, z którymi połączyła Was historia.

Z otwartem sercem, z wyciągniętą dłonią bratnią wychodzi na Wasze spotkanie Wielka Rosja. Ona wierzy, iż nie pokrył się rdzą miecz, którym pod Grunwaldem pokonano wroga.

Od brzegów Oceanu Spokojnego aż do morza Północnego ciągną zastępy rosyjskie.

Jutrznia nowego życia świta nad Wami. Niech Krzyż znak święty przewodzi Wam, jako symbol cierpienia i odrodzenia narodów.

Naczelnny Dowódca Armji
Generał-Adjutant **MIKOŁAJ.**

- „Należy utworzyć niezależne państwo polskie, które będzie zajmować terytoria zamieszkałe przez niezaprzeczalnie polską ludność i któremu należy zapewnić bezpieczny i swobodny dostęp do morza...”

POLACY!

„Wybiła godzina, w której święte marzenie waszych ojców i dziadów ziścić się może.

„Przed półtora wiekiem żywe ciało Polski było rozszarpane na kawały, ale dusza jej nie umarła. Żyła ona nadzieją, że nadejdzie godzina zmartwychwstania narodu polskiego i braterskiego pojednania się jego z Wielką Rosją.

„Wojsko rosyjskie niesie wam błogą wieść owego pojednania. Niechaj się zatrą granice, rozcinające na części naród polski! Niech połączy się on, w jedno ciało pod berłem Cesarza rosyjskiego. Pod berłem tem odrodzi się Polska, swobodna w swojej wierze, języku i samorządzie.

„Jednego tylko Rosya spodziewa się po was: takiego samego poszanowania praw tych narodowości, z którymi związały was dzieje.

„Z sercem otwartem i z dionią wyciągniętą po bratersku kroczy na wasze spotkanie Wielka Rosya. Wierzy Ona, iż nie zardzewiał miecz, który raził wroga pod Grunwaldem.

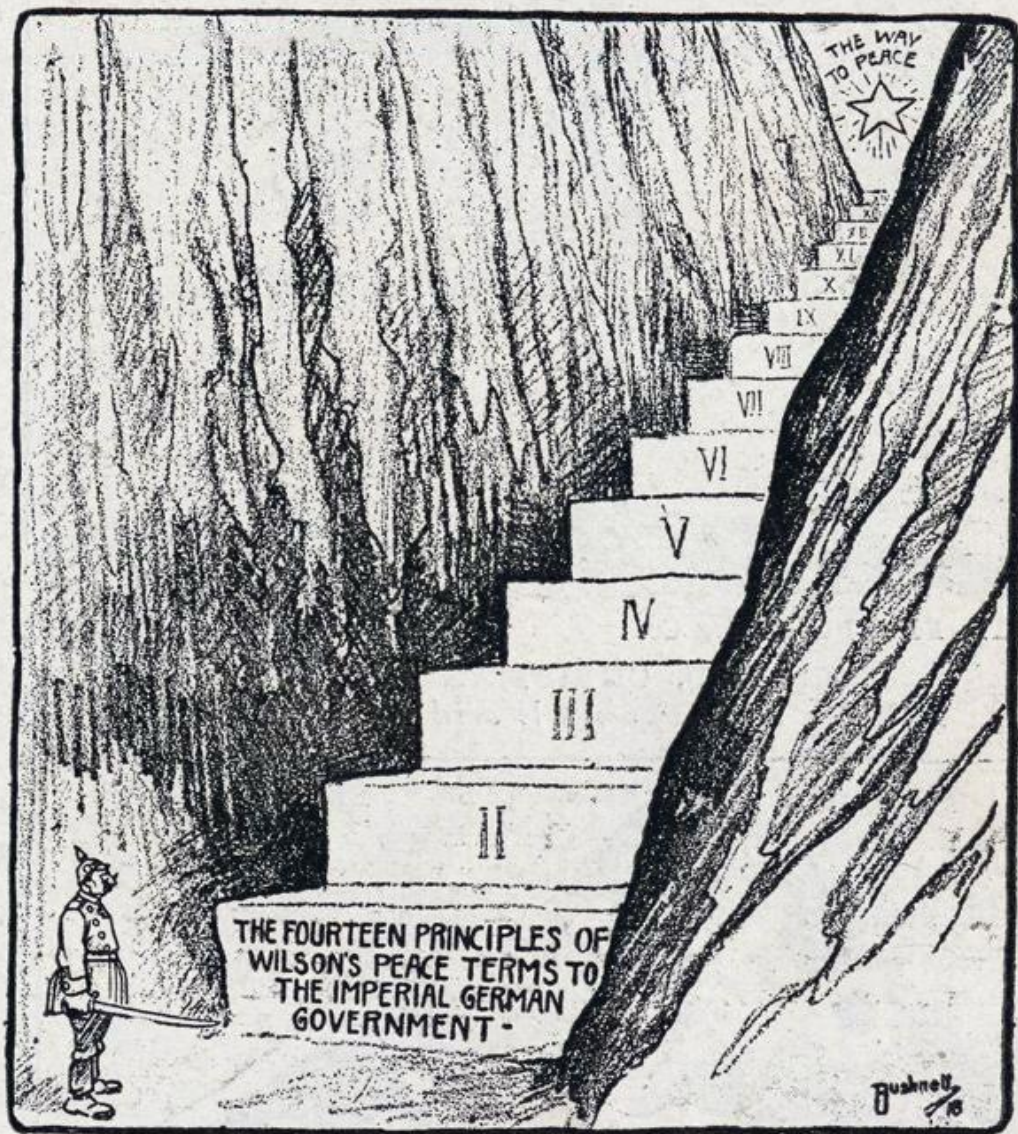
„Od brzegów Oceanu Spokojnego do mórz północnych ciągną zastępy rosyjskie. Zorza nowego życia dla was wschodzi.

„Niech zajaśnieje na tej jutrzni znamie Krzyża, gołło męki i zmartwychwstania narodów!“

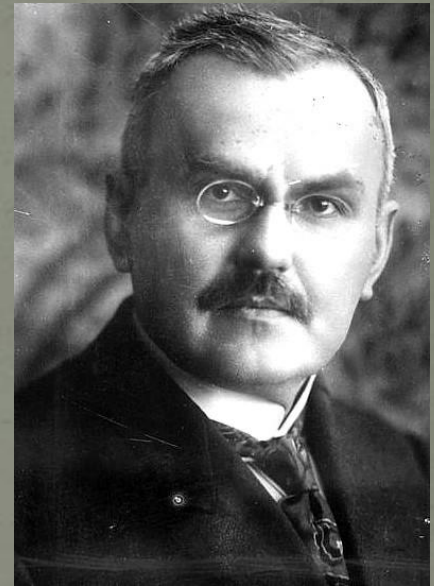
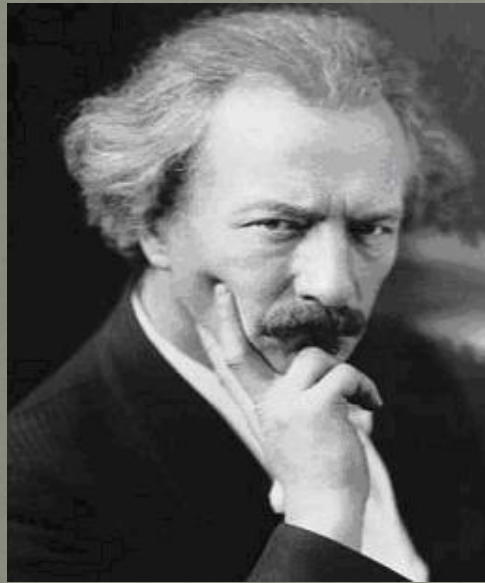
Zwierzchni Wódz Naczelny General-Adjutant MIKOŁAJ.
Dnia 1 (14) sierpnia 1914 roku.

Bitwa pod Grunwaldem.
15 Lipca 1410 r.

IT'S THE ONLY WAY OUT, WILHELM!
From the Central Press Association (Cleveland, Ohio)

Do mieszkańców Warszawskiego jeneralnego gubernatorstwa!

Przejeści niezłomną ufnością w ostateczne zwycięstwo ich broni i życzeniem powodowani, by ziemię polską przez waleczne ich wojska ciężkimi ofiarami rosyjskiemu panowaniu wydarte do szczęśliwej przywiesić przyszłości, Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki oraz Jego Cesarska i Królewska Mość Cesarz Austrii i Apostolski Król Węgier postanowili z ziem tych utworzyć państwo samodzielne z dziedziczną monarchią i konstytucyjnym ustrojem. Dokładniejsze oznaczenie granic Królestwa Polskiego zastrzegą się. Nowe królestwo znajdzie w łączności z obu sprzymierzonymi mocarstwami ręką i siłą potrzebną do swobodnego sili swych rozwoju. We własnej armii nadal żyć będą pełne sławy tradycje wojsk polskich dawniejszych czasów i pamięć walecznych polskich towarzyszy broni we wielkiej obecnej wojnie. Jej organizacja, wykształcenie i kierownictwo uregulowane będą we wspólnym porozumieniu.

Sprzymierzeni Monarchowie, biorąc należny wzgląd na ogólne warunki polityczne Europy jakoteż na dobro i bezpieczeństwo własnych krajów i ludów, żywią niezłomną nadzieję, że oboje spełnią się życzenia państwowego i narodowego rozwoju Królestwa Polskiego.

Wielkie zaś, od zachodu z Królestwem Polskiem sąsiadujące mocarstwa z radością utrzą u swych granic wschodnich wskrzeszenie i rozkwit wolnego, szczęśliwego i własnym narodem życiem cieszącego się państwa.

Z najwyższego rozkazu Jego Cesarskiej Mości Cesarza
Niemieckiego.

Jeneral-Gubernator

v. Beseler.

